

ร่างคำกล่าวเปิดการสัมมนา
“การทำประมงเพื่ออนาคต:
สู่การทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืนในประเทศไทย”
โดยนางรัตติกุล จันท์สุริยา อธิบดีกรมยุโรป
7 กรกฎาคม 2558 เวลา 09.00 – 09.10 น.
ห้อง Infinity โรงแรม Pullman King Power กรุงเทพฯ

ท่านวิทยากร และท่านผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่มีโอกาสกล่าวเปิด
การสัมมนาหัวข้อ “การทำประมงเพื่ออนาคต: สู่การทำประมงอย่างมี
ความรับผิดชอบและยั่งยืนในประเทศไทย”

กรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ให้
ความสนใจเข้าร่วมการสัมมนาในวันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านวิทยากร
ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และ
ภาควิชาการของไทย และวิทยากรจากสาธารณรัฐมอลตา
สหราชอาณาจักร และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของ
การส่งเสริมการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืน รัฐบาล
องค์การระหว่างประเทศ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมทั่วโลก ต่างหัน
มาให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย
ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม หรือการทำประมง IUU รวมทั้ง
การส่งเสริมการทำประมงที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อ
สังคม

ภายใต้บริบทสากลข้างต้น รัฐบาลไทยมีนโยบายที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาการทำประมง IUU โดยหลังจากที่สหภาพยุโรปให้ใบเหลืองไทยจากปัญหาการทำประมง IUU นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีคำสั่งจัดตั้งศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย หรือ ศปมผ. ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายอย่างบูรณาการ

ซึ่งการแก้ไขปัญหาประมง IUU ถือเป็นส่งเสริมการทำประมงอย่างยั่งยืนในระยะยาว สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ “ประเทศมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง อย่างยั่งยืน” ของนายกรัฐมนตรี

ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของ ศปมผ. กระทรวงการต่างประเทศ พร้อมร่วมมือกับทุกหน่วยงานและทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในต่างประเทศ ให้รับทราบความคืบหน้าและความตั้งใจจริงของไทยในการแก้ไขปัญหา เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าประมงไทยในสายตาชาวโลก

ที่สำคัญ การแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายอย่างยั่งยืน ไม่เพียงแต่จำเป็นต้องมีการแก้ไขกฎหมาย การปรับปรุงระบบและการดำเนินการด้านเทคนิคเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องและบรรทัดฐานที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคมพร้อมกันไปด้วย

กรมยุโรปจึงได้จัดการสัมมนาครั้งนี้ขึ้น เพื่อเป็นเวทีในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืน ผ่านการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างไทยและนานาชาติ

สอดคล้องกับพันธกิจประการหนึ่งของกระทรวงการต่างประเทศ คือ “การนำองค์ความรู้จากต่างประเทศ มาตรฐานสากล และ บรรทัดฐานระหว่างประเทศ มาช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมไทย” รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงฯ คือการ “ผลักดันบทบาทไทยที่สร้างสรรค์และรับผิดชอบ เป็นที่ยอมรับ ของประชาคมโลก”

ท่านวิทยากร และท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน

คนไทยมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับท้องทะเลมาเป็นเวลานาน ชาวประมง ไทยมีภูมิปัญญาและความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพประมง ขณะที่ภาคธุรกิจอาหารทะเลมีการบริหารจัดการและเทคโนโลยี การผลิตที่ทันสมัย

องค์ความรู้ที่สั่งสมมาหลายชั่วอายุคน ช่วยให้ภาคประมง กลายเป็นกลจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สร้างงาน และ สร้างรายได้เข้าประเทศได้กว่า 230,000 ล้านบาทในปี 2557 ทำให้ไทย เป็นผู้นำการส่งออกสินค้าประมงอันดับ 3 ของโลก รองจากจีน และ นอร์เวย์

การทำประมงไม่เพียงแต่มีบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นคง ทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญต่อการส่งเสริมความมั่นคง ทางอาหาร (Food Security) และการส่งเสริมสุขภาพพลานามัยที่ดีของ ประชาชนด้วย

อย่างไรก็ดี ในการขับเคลื่อนการพัฒนาของภาคประมง เราไม่สามารถมองแต่เพียงมิติเศรษฐกิจ แต่จำเป็นต้องให้ความสำคัญ กับมิติสิ่งแวดล้อมด้วย

ข้อมูลการวิจัยของกรมประมงชี้ให้เห็นว่า ไทยประสบปัญหาการทำประมงเกินขนาด (Overfishing) มาเป็นเวลานาน การทำประมงอยู่ในระดับเกินกว่าที่ประชากรสัตว์น้ำจะฟื้นตัวได้ จนส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาทางทะเล

หากเราไม่มีการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรประมงที่เหมาะสม ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เราได้รับจากการทำประมงก็จะเป็นผลประโยชน์ระยะสั้นที่ไม่ยั่งยืน

การบริหารจัดการการประมงที่ดี จึงต้องแสวงหาความสมดุลระหว่างเหรียญ 2 ด้าน ด้านหนึ่ง คือ การตอบสนองต่อความต้องการสินค้าประมงของผู้บริโภคในตลาดโลก เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ส่วนเหรียญอีกด้านหนึ่ง คือ การฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล ให้สอดคล้องกับการแสวงหาประโยชน์อย่างยั่งยืน

เราต้องตระหนักเสมอว่า ท้องทะเลและมหาสมุทรเป็นสมบัติร่วมกันของมนุษยชาติ ไม่ได้เป็นของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

กล่าวในเชิงเศรษฐศาสตร์ ทรัพยากรประมงถือเป็นทรัพยากรส่วนรวม (Common-pool Resource) ที่ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้ แต่หากขาดการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดี ก็อาจเกิดสถานการณ์ที่เรียกว่า “โศกนาฏกรรมของสมบัติสาธารณะ” (Tragedy of the Commons) คือ เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีขีดจำกัด ขาดความสมดุล จนทรัพยากรเสื่อมโทรม

การส่งเสริมการทำประมงอย่างมีความรับผิดชอบและยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนของสังคม รวมถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ของนานาชาติ และการพัฒนาความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับพันธมิตรระหว่างประเทศ

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การสัมมนาในวันนี้จะช่วยให้ทุกภาคส่วน
ของไทยได้เรียนรู้จากองค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ บรรทัดฐาน
และมาตรฐานสากล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ
ภาคทะเลของไทยให้เติบโตต่อไปอย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน เพื่อให้
ท้องทะเลไทยเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าของคนไทยและคนทั่วโลก
ตลอดไป

ในการนี้ ดิฉันขอขอบคุณทุกท่านอีกครั้งที่ให้ความสนใจกับ
การสัมมนาในวันนี้ และขอให้การสัมมนาประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้
ทุกประการ
